

Riskbedömning inför ändringar i verksamheten

2016-06-16

Stängning av ÖVA (Thoraxkliniken) och Dagakuten (Akutkliniken) och uppstart av ny akutavdelning på Akutkliniken i Karlshamn – **den preliminära lösningen**

Innehållsförteckning

Inledning	3
Checklista Riskbedömning inför ändringar i verksamheten	5
Gör riskbedömningen	6
Handlingsplan för åtgärder efter genomförd riskbedömning inför ändringar i verksamheten	8

Inledning

Vid varje förändring i verksamheten ska arbetsgivaren, som enligt Arbetsmiljölagen har huvudansvaret för arbetsmiljön, göra en riskbedömning för att förutse konsekvenser som kan uppstå.

Ansvar för att riskbedömningar vid planerade förändringar blir utförda, finns beskrivet i Landstinget Blekinges Arbetsmiljöpolicy med tillhörande bilaga.

Arbetsmiljöverkets föreskrift om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1) beskriver hur arbetsgivaren ska gå tillväga för att uppfylla sitt ansvar.

I 8 §, andra stycket, AFS 2001:1 står

”När ändringar i verksamheten planeras, skall arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas”.

Exempel på sådana ändringar är personalförändringar, nya arbetstider och arbetsmetoder, andra organisationsförändringar, om- och nybyggnation samt ny maskinell utrustning. Det handlar om ändringar som inte utgör del av den dagliga, löpande verksamheten.

Riskbedömningen ska

- dokumenteras i bilaga checklista riskbedömning
- göras innan ändringen genomförs och avse tiden efter genomförd ändring
- utgå från den planerade ändringen och de eventuella risker för ohälsa och olycksfall som ändringen kan medföra.
- väga in alla faktorer i arbetsmiljön som kan utgöra en risk.
- vid nedskärning i huvudsak omfatta hur den, med hänsyn till risken för ohälsa påverkar kvarvarande personal i fråga om bl.a. arbetsmängd och arbetsuppgifternas innehåll. Det är viktigt att tidigt få fram riskerna så att negativa följder av omställningsprocessen kan förebyggas.

Innan ni börjar - tänk på att

- förändringsarbetet i sig kan utgöra en risk för ohälsa.
- det kan vara motiverat att planera åtgärder som syftar till att lindra oro och förebygga ohälsa under pågående förändringsprocess.
- det är mycket viktigt att informera om vad som händer eller inte händer under förändringsprocessen. Exempelvis kan en plan behöver upprättas för hur informationen ska lämnas under hela processen.
- förändringsprocessen kan underlättas genom att utse en arbetsgrupp där både arbetsgivare och arbetstagare finns representerade. Skyddsombud ska alltid ges möjlighet att medverka vid riskbedömning och planering av åtgärder
- det är viktigt att informera personalen om de risker i verksamheten som inte helt kan elimineras och hur man ska förhålla sig till det.

LANDSTINGET BLEKINGE

- vid behov ta stöd av personalspecialist och landstingshälsan i dessa frågor.
- mer information finns att läsa på landstingets intranät under chefskanalen.

Länkar till nedanstående dokument finns på hemsidan.

- Checklista skydds rond
- AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Arbetsmiljöverkets checklista Riskbedömning inför ändringar i verksamheten.

Checklista Riskbedömning inför ändringar i verksamheten

Genomförd vid: Blekingesjukhuset
Basenhet: Thoraxkliniken och Akutkliniken
Datum 160616

Ansvarig för genomförd riskbedömning:

Namn: Lina Öhlin
Titel: Projektledare
Namn: Eva Åsheden
Titel: Avdelningschef, dagakuten

Övriga deltagare:

Marie Olsson, Vision tillika skyddsombud ÖVA
Eva Persson, avdelningschef Vårdadministration, ÖVA
Monika Svensson, Kommunal tillika skyddsombud Dagakuten
Annica Olsson, Vårdförbundet tillika skyddsombud Dagakuten
Camilla Sandgren, Vårdförbundet tillika skyddsombud Dagakuten
Tina Olofsson, Vårdförbundet tillika skyddsombud Anestesi-SSK
Helén Samuelsson, Vårdförbundet tillika skyddsombud ÖVA
Ulla Sandgren, Kommunal tillika skyddsombud ÖVA
Annica Jangebörn, personalkonsult
Ida Carlsson, personalkonsult

Checklista riskbedömning bygger på Arbetsmiljöverkets ABC för riskbedömning inför ändringar i

Verksamheten. Den är indelad i 3 delar, A, B och C.

Gör så här:

- A Precisera den planerade förändringen
- B Gör riskbedömningen
- C Åtgärda

A Precisera den planerade ändringen

1. Vad består ändringarna av?

(ex förändrade arbetstider, arbetsuppgifter, arbetsinnehåll, nya arbetslag, avdelningar, ändring av antal vårdplatser, förändrad bemanning, ändrad personalstruktur, lokaler, maskiner, utrustning mm)

Stängning av ÖVA (Thoraxkliniken) och Dagakuten (Akutkliniken) i Karlshamn och uppstart av en ny akutavdelning med direktintag. Den nya avdelningen ska ligga under Akutkliniken och förändringen kommer att ske först utifrån en preliminär lösning, därefter ska en permanent lösning genomföras. Denna riskbedömning avser den preliminära lösningen. Målet för antalet vårdplatser på den nya akutavdelningen

LANDSTINGET BLEKINGE

är så småningom 14-16, i nuläget är det ej klart med hur många vpl det blir initialt. Bemanningen sker genom att dels flytta all befintlig personal på Dagakuten till akutavdelningen, dels har all personal på ÖVA fått erbjudande om att göra detsamma. Alternativet för ÖVA-personalen är att antingen önska få tillgång till ledigt tjänstetrymme på Thoraxkliniken, alternativt flytta till annan klinik på BLSdär ledigt tjänstetrymme finns. Det kommer också att ske nyanställning.

Förändringen planeras genomföras 2016-09-03 och avdelningschef för den nya akutavdelningen blir Eva Åsheden. Lokaler för akutavdelningen är ej klart, förslaget är en prel lokal som iordningställs på plan 4, byggnad 5 (ÖVAs befintliga lokaler). Datum för när denna lokal är färdig är ej klart. Fram till dess att denna lokal finns kommer verksamhet att bedrivas dels i Dagakutens befintliga lokaler, dels i ÖVAs befintliga lokaler. Arbetet mot en permanent lokal är påbörjat. Förändrade arbetstider, arbetsuppgifter, arbetsinnehåll, nya arbetslag, avdelningar, förändrad bemanning, ändrad personalstruktur, lokaler, maskiner, utrustning kommer också att förändras.

2. Vad är syftet med ändringen?

(ex bättre lokaler, bättre nyttjande av kompetens och resurser, kostnadseffektivitet, mm)

Ta fram ett nytt akutkoncept i västra Blekinge som ett led i förändringen mot närsjukhus i Karlshamn. Tidsmässigt hänger denna förändring ihop med att avtalet kring kirurgjourlinjen på Dagakuten går ut. Pga SSK- och kompetensbrist på ÖVA har intermediärvårdplatserna fått stängas men kommer att öppnas igen i och med den nya akutavdelningen. Ökad tillgänglighet då det blir dygnet runt-intag för medicin, thorax och infektionpatienter via ambulans. Det finns även en ekonomisk aspekt i detta.

3. Var ska ändringarna genomföras?

(ex verksamhet, avdelning, arbetsplats mm)

Två avdelningar från olika kliniker är berörda av förändringen; ÖVA på Thoraxkliniken och Dagakuten på Akutkliniken i Karlshamn.

4. Vilka berörs av ändringarna?

(ex antal medarbetare, yrkesgrupper, chefer inom verksamhet, avdelning, arbetsplats mm)

Medarbetare (SSK, USK, läkare, med. sekreterare) och avdelningschefer på båda avdelningarna. Dessutom påverkas paramedicinare som arbetar mot dessa avdelningar. Akutmottagningen i Karlskrona, röntgen, lab, anestesin, vårdnära servicetjänster-personalen, primärvården, hemsjukvården i Kommunen kommer också att beröras, men hanteras inte i denna riskbedömning.

B Gör riskbedömningen

Utifrån vad som fyllts i under A ang. planerad ändring bedöms att

LANDSTINGET BLEKINGE

ingen risk föreligger.

X sannolikheten för följande risk/risker föreligger. (ex ensamarbete, olycksfall, ohälsa, hög arbetsbelastning, otydlighet, tidspress, våld o hot, dåliga lokaler mm)

Risker presenteras i handlingsplan nedan.

C Åtgärda

Utifrån vad som fyllts i under B bedöms att följande åtgärder ska genomföras

vid liten risk:

vid allvarlig risk:

vid ytterst allvarlig risk:

Åtgärder presenteras i handlingsplan nedan.

De åtgärder som inte vidtas omedelbart ska skrivas ned i bifogad "Handlingsplan för åtgärder efter genomförd riskbedömning inför ändringar i verksamheten". Där anges vilka åtgärder som ska genomföras, när åtgärderna ska vara genomförda och vem som ska se till att åtgärderna genomförs.

Kontrollera att genomförda åtgärder får den effekt som avses.

.....
Underskrift ansvarig för genomförd riskbedömning

.....
Underskrift skyddsombud

Handlingsplan för åtgärder efter genomförd riskbedömning inför ändringar i verksamheten

Prioritet 1, ytterst allvarlig risk, skall åtgärdas snarast

Prioritet 2, allvarlig risk, åtgärd med angiven tidpunkt

Prioritet 3, liten risk, ingen åtgärd eller ev. avhjälpande i samband med annan åtgärd

Riskens art	Prio	Förslag på åtgärd	Ansvarig	Åtgärd datum	Kontroll datum
Förändrade arbetstider. Dagakutens personal har tidigare inte jobbat natt. Om det blir fasta scheman ser man en risk i att inte kunna ha samma flexibilitet som tidigare. Risk att det skapas grupperingar "helggång" vid fasta scheman. Risk även ifall det blir tvättstugeschema då det blir mer svårplanerat och svårare att bemanna rätt kompetens på rätt plats. Risk utifrån nya AFS:en (OSA) med sund schemaläggning. Blir det rotationsschema blir det förändringar för viss personal som bara har jobbat natt, dag etc.	2	Undersök om akutavdelningen kan bli pilotavdelning för att testa nya arbetstidsmodeller. Oavsett vilken schemamodell man testat behövs utvärdering efter ett tag.	AC	160831	160915
Fler arbetsuppgifter för varje individ, då två verksamheter slås ihop. Det tillkommer även helt nya arbetsuppgifter som ingen av grupperna har haft tidigare. Risk att man får göra sådant som man inte har kompetens för.	2	Sätta in åtgärder för att komplettera kompetensnivån hos medarbetarna där det behövs.	AC	160901	16101
Arbetsinnehållet förändras. Mycket att hålla reda på, kan orsaka stress med nya och fler arbetsuppgifter.	2	Inventering av vilka behov av kompetensutveckling/uppträning som finns. Introduktion utifrån individuellt behov.	Lina Öhlin men enbart för att skiva de de rutiner	160819	160831

LANDSTINGET BLEKINGE

Riskens art	Prio	Förslag på åtgärd	Ansvarig	Åtgärd datum	Kontroll datum
		Skapa bra arbetsbeskrivningar, checklistor, PM och rutiner. Uppdatering för all personal inom vissa områden.	som ingår i uppdragsbeskrivning. AC övrigt	160915	16101
Gruppdynamiken kan störas, olika kulturer ska mötas, både ÖVA, Dagakuten och även nya kollegor. Kan skapa oro innan man har lärt känna varandra. Innan alla har all kompetens kommer det att finnas många olika specialister på avdelningen, vilket ger en ökad sårbarhet.	3	Skapa vi-känsla genom att blanda arbetslag med medarbetare från olika enheter. Börja med mix av grupperna så tidigt som möjligt. Kan vara en fördel att det nyrekryteras i samband med sammanslagningen. Kickoff. Egen Facebook-grupp. Besöka andra arbetsplatser där liknande uppdrag utförs. Insatser via Landstingshälsan.	AC	160930	161201
Risk när chefen redan känner delar av personalgruppen sen tidigare, men inte de andra. Kan upplevas som att det ges för-/nackdelar för olika personer. Risk att man upplever att arbetsuppgifter inte fördelas jämnt. Kan skapa osäkerhet och oro.	3	Genomföra en kompetenskartläggning så chefen får kännedom om vilka kompetenser medarbetarna har. Lära känna-samtal mellan chef och medarbetare. Chefen redan nu besöka sina framtida medarbetare för att lära känna dem. Löpande uppföljning, exempelvis täta samverkansträffar. Gruppaktiviteter i Landstingshälsans regi.	AC	160930	161201
Medicinska sekreterarna får för första gången en SSK som chef. Risk att inte sekreterarnas intressen tas tillvara, att de "drunknar" i övriga yrkesgrupper. Gäller både uppdrag, innehåll och löneutveckling.	2	Utvärdering tillsammans med chef efter ett tag.	VC	161201	161201
Risk om det blir felbemannat utifrån det antal	2	Se till att anpassa antalet vårdplatser utifrån	Lina Ö.+	160630	160819

LANDSTINGET BLEKINGE

Riskens art	Prio	Förslag på åtgärd	Ansvarig	Åtgärd datum	Kontroll datum
vårdplatser som finns på avdelningen. Initialt kommer avdelningen att vara fysiskt fördelad på två platser. Om bemanningen utgår ifrån att patienterna finns samlade på ett plan blir det ökad arbetsbelastning.		bemanning. Bemanning anpassas efter vårdplatser inte tvärt om! Vårdplatser kan anpassas efter personaltillgång. Hur bemanningstalet sätts måste anpassas efter verksamhetens föränderlighet. En bemanning 3/9 tom. all verksamhet på plan 4 och en från all verksamhet på plan 4 tills permanent lokal. Operativ arbetsgrup tar fram nytt bemanningsförslag till förvaltningsledningen 22/6.	Eva Å.		
Vid sammanslagningen kommer arbetsbelastningen för chefen att öka. Risk för stress och ohälsa. Stödet i projektledaren försvinner i och med att hon går på föräldraledighet 160911 och då skapas ett hål.	2	Chefen behöver stöd och hjälp, inte minst i inledningsskedet. Diskutera vilket stöd som kan erhållas från personalkonsult. Utökad stöd från ställföreträdande avdelningschef och ev koordinatörer. Undersöka om det finns möjlighet till annat administrativt stöd.	VC	160901	160930
Flera risker med lokalerna. Det antal vårdplatser som är föreslaget är för stort för dessa lokaler. Är planerat för en SSK-expedition på plan 4 i den preliminära lösningen (rum 05444). Ventilationen är inte fullgod, finns en extra fläkt som kyler och bullrar. Det ska vistas många personer i samma rum, t ex ska SSK kunna dokumentera och svara i telefon samtidigt	2	Se över rondtiderna för att samordna lokaler. Se över vad de olika rummen används till och när. Mobila teamet ha arbetsrum utanför avdelningen. Portabla arbetsplatser, exempelvis plattor för USK/SSK. Se till att anpassa antalet vårdplatser utifrån lokalmässiga förutsättningar. Använda rum 05417 som konferensrum/arbetsrum istället för	Lina Öhlin; enbart för frågor för rum 05417 och plan 6 lyfts till förvaltningsledning	LÖ: 160630	

LANDSTINGET BLEKINGE

Riskens art	Prio	Förslag på åtgärd	Ansvarig	Åtgärd datum	Kontroll datum
som koordinator och de som övervakar sitta där. Även Thoraxläkarna kan komma att sitta och diktera och ronda i samma rum. Om patienternas samlingsrum försvinner bidrar det till stresspåslag för personalen. Mycket trafik i korridorerna, stökig arbetsmiljö. Brist på utrymme att utföra ansvarsområden för personalen. Ventilationen är dålig i det rum som är tilltänkt de medicinska sekreterarna (10400). Risk för upplevelse av utanförskap då rummet ligger utanför avdelningen och hisshallen. Belysningen är dålig och behöver ses över i rum 05451, 05449 och 05447. Larm saknas för nödsituationer på plan 4. Behöver finnas vilorum för personalen. Stökigt med personalrum inne på avdelningen, risk att man inte får sitta ifred. Behövs en ny mikro till köket. Beredningsrummet behöver ses över på plan 4.		patientrum. Använda ett rum på plan 6 som konferensrum/arbetsrum. Fastighetsavdelningen på LT-service driver lokalfrågan och tittar på bla ventilation, belysning och liknande. Kolla upp hur det går med beställningen hos byggprojektsavdelningen kring larm. Undersök möjlighet till vilorum och personalrum på plan 6. Finns befintlig plan för vilka åtgärder som behövs i beredningsrummet. Frågor lyfts i operativ arbetsgrupp för lokaler.	AC övriga frågor	160930	161015
Expeditionen ska vara nära patienterna enligt konceptet patientnära vård. Detta går ej att genomföra utifrån den preliminära lokalplaneringen. Ökad stress när man inte har koll på patienterna. Långt att springa, fler ringningar från patienterna när de inte ser personalen.	3	Medvetenhet om risken, ta med sig detta inför lokalplaneringen för den permanenta lösningen.	AC: för att föra risken vidare till det långsiktiga planeringen för lokaler	Ej datumsatt	
UKG-apparaten som finns idag är stor och	2	Byta ut UKG-apparaten. Se till att	Medicinskt	161001	161015

LANDSTINGET BLEKINGE

Riskens art	Prio	Förslag på åtgärd	Ansvarig	Åtgärd datum	Kontroll datum
skrymmande och hade behövt bytas. Läkemedelspumpar behöver programmeras på samma sätt (läkemedelsprotokollen ska vara likadana). Stressmoment om man behöver hålla reda på olika programmering för olika pumpar. Samma sak gäller övervakningsenheter.		läkemedelspumpar och övervakningsenheter programmeras på samma sätt.	ansvarig och AC (ligger på Thorax att investera ny UKG-app.)		
Risk för stökig, smutsig, trång och bullrig arbetsmiljö och fallrisk under ombyggnationen på plan 4.	2	Skicka med denna risk till fastighetsavdelningen för översyn. Samordna utbildningsinsatser för personalen på annat håll genom att dra ner på verksamheten under den värsta fasen i ombyggnationen.	Lina lyfter delen till fastighet.	160630	160819
Om inte patientflödet fungerar blir det ett stresspådrag på personalen och chefen. Det finns hela tiden ett tryck utifrån med nya patienter. Risk för att personal slutar, vilket gör att avdelningen blir av med viktig kompetens.	1	Övriga vårdavdelningar, både i Karlshamn och Karlskrona behöver kunna ta emot patienterna.	Övergripan de arbete på BLS? AC+VC driver frågan från kliniken. LÖ lyfter frågan till förvaltningsledningen	160630	161231
Om det inte skapas en permanent lösning med ändamålsenliga lokaler inom rimlig tid (1-2 år) är arbetsmiljöriskerna stora generellt.	1	Arbetet med den permanenta lösningen måste fortsätta parallellt och återkopplas regelbundet till personalen.	Förvaltning som ger uppdrag till		

LANDSTINGET BLEKINGE

Riskens art	Prio	Förslag på åtgärd	Ansvarig	Åtgärd datum	Kontroll datum
			fastighet.		

Datum .....

Ansvarig för handlingsplan: .....

Skyddsombud: .....

Skyddsombud: .....

LANDSTINGET BLEKINGE